EUROPEES PARLEMENT

2004 *2009*

Commissie buitenlandse zaken

2004/2214(INI)

21.4.2005

ADVIES

van de Commissie buitenlandse zaken

aan de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

inzake het EU-actieplan ter bestrijding van terrorisme
(2004/2214(INI))

Rapporteur voor advies: Jaime Mayor Oreja

SUGGESTIES

De Commissie buitenlandse zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen op grond van het feit dat er absoluut geen rechtvaardiging voor terrorisme bestaat:

1. adviseert de Europese Raad:

   a) dat de bestrijding van terrorisme niet alleen als een prioriteit van de Unie en een essentieel onderdeel van haar extern optreden binnen de Europese veiligheidsstrategie moet worden beschouwd, maar dat terrorisme, en met name het terrorisme van radicale groeperingen die beweren de Islam te verdedigen, vooral in combinatie met het dreigement om massavernietigingswapens te verspreiden, moet worden gezien als het voornaamste probleem waarmee Europese burgers worden geconfronteerd en als een bedreiging voor de democratie, de rechtsstaat, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Handvest van de Verenigde Naties;

   b) dat hij deze binnen- en buitenlandse prioriteit absoluut duidelijk maakt in al zijn betrekkingen met derde landen;

   c) dat hij rekening houdt met de uiteenlopende aard van terrorisme, de betrokken organisaties en de staten en niet-statelijke actoren die het ondersteunen, financieren en voor hun eigen doeleinden inzetten; met het feit dat terrorisme een opkomend en onvoorspelbaar fenomeen is met zijn eigen specifieke tijdsgevoel (dit geldt met name voor terrorisme van radicale groeperingen die beweren de Islam te verdedigen), en met de dringende behoefte voor de Unie om een pro-actief, in plaats van een reactief, beleid te voeren om het te bestrijden;

   d) dat hij het basisprincipe aanneemt dat extern optreden tegen zowel niet-statelijk als door een staat ondersteund of ingezet terrorisme slechts effectief kan zijn wanneer het binnen de Unie met overtuiging en vastberadenheid gebeurt en de steun krijgt van een goed geïnformeerd algemeen publiek;

   e) dat hij terrorisme in al zijn vormen bestrijdt, met alle middelen die daartoe door de wet en de Unie ter beschikking worden gesteld, onder volledige eerbiediging van de mensenrechten, om aldus extremisme en intolerantie uit te bannen, verbeterde instrumenten te ontwikkelen om de specifieke onderdelen van verschillende soorten terrorisme aan te pakken, hulp te verlenen aan staten die dat nodig hebben, alle gevaarlijke materialen streng te controleren en slachtoffers de noodzakelijke bescherming te garanderen;

   f) dat hij specifieke maatregelen neemt om alle terroristische organisaties te bestrijden, daarbij rekening houdend met het feit dat elke organisatie haar eigen doelstellingen, organisatiestructuur en modus operandi heeft;

   g) dat hij een breed opgezette lange-termijnstrategie vaststelt, bedoeld om de factoren die

bijdragen tot de radicalisering van en de recrutering voor terroristische activiteiten aan te pakken, door alle beschikbare beleidsinstrumenten van de Unie, met inbegrip van haar extern beleid als geheel (GBVB, EVDB, handel, ontwikkelingssteun, enz.) te combineren met slachtofferhulp, doeltreffende samenwerking tussen justitie en politie, armoedebestrijding, conflictpreventie en bevordering van de grondrechten en de rechtsstaat;

h) dat hij aandringt op de universele erkenning door alle derde landen van de verplichte rechtsbevoegdheid van het Internationaal Strafhof en verklaart dat terrorisme een misdaad tegen de menselijkheid vormt die waar nodig door het Internationaal Strafhof dient te worden berecht;

2. adviseert hiertoe het antiterrorismebeleid van de Unie in de betrekkingen met derde landen coherenter en effectiever te maken, door:

a) de politieke dialoog over terrorisme met alle derde landen aan te wakkeren;

b) de complexe kwestie van het verzet tegen de steun aan het terrorisme aan de orde te stellen, ook door middel van steun aan gematigde moslimlanden, ;

c) de antiterrorismeclausule die in overeenkomsten met derde landen is opgenomen, strikt toe te passen;

d) de in 2002 door het Europees Parlement voorgestelde interinstitutionele gedragscode voor de buitenlandse betrekkingen van de EU in te voeren;

e) een verbeterde samenwerking met de internationale en regionale organisaties die de nadruk leggen op het handhaven van vrede en veiligheid in de wereld, zoals de Verenigde Naties (vooral de Veiligheidsraad en het Comité Terrorismebestrijding: CTC), de OVSE, de Raad van Europa en de NAVO;

f) het bevorderen van de strikte en effectieve wereldwijde tenuitvoerlegging van Resolutie 1540 (2004) van de VN-Veiligheidsraad teneinde te voorkomen dat niet-statelijke actoren en staten die het non-proliferatieverdrag niet hebben ondertekend nucleaire, chemische of biologische wapens kopen, en door samen te werken met het comité van de Veiligheidsraad die krachtens die resolutie is opgericht;

g) een verbeterde efficiëntie op het gebied van uitwisseling van informatie over vermoedelijke terroristische activiteiten, van samenwerking ter bestrijding van de financiering van terrorisme en van snelle reactie op terroristische daden; er zouden vooral speciale maatregelen moeten worden genomen om een grotere interactie tussen Europol, Interpol en Eurojust te verzekeren, om te komen tot een betere controle van geldoverschrijvingen naar het buitenland en om een grotere efficiëntie te bereiken in het opsporen/voorkomen van verbanden tussen terrorisme en andere vormen van georganiseerde misdaad;

h) een effectieve bijdrage te leveren aan de invoering van de strategie inzake

terrorismebestrijding, die door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties wordt bepleit in zijn verslag van 21 maart 2005, getiteld "In larger freedom: towards development, security and human rights for all", en die ernaar streeft mensen af te raden hun toevlucht te nemen tot of steun te verlenen aan terrorisme, terroristen de toegang tot fondsen en materialen te ontzeggen, landen te beletten terrorisme te financieren, de capaciteit van landen om terrorisme te verslaan, te ontwikkelen en de mensenrechten te verdedigen - een strategie die gebaseerd moet zijn op strikte conformiteit met de rechtsstaat, universele eerbiediging van de mensenrechten en de definities van "bedreiging" en "terrorisme", zoals in dat verslag wordt bekrachtigd;

i) de twaalf bestaande internationale verdragen inzake de bestrijding van terrorisme door alle lidstaten en de EU zelf te laten ondertekenen en ratificeren; de acht speciale aanbevelingen inzake de financiering van terrorisme van de OESO aan te nemen; en alle derde landen waarmee de Unie betrekkingen heeft, te verzoeken hetzelfde te doen;

j) de aanbevelingen na te leven uit het verslag van het panel op hoog niveau met betrekking tot de strikte controle op de levering van nucleaire, radioactieve, chemische en biologische materialen en het opzetten van een sterk gezondheidswezen, aangezien de Europese veiligheidsstrategie erop wijst dat sommige terroristische groeperingen het zich tot doel gemaakt hebben zoveel mogelijk slachtoffers te maken;

k) de EU/VS-verklaring van 2004 inzake terrorismebestrijding na te leven;

3. adviseert dat de stabiliteit buiten de Unie wordt verhoogd door gebruik te maken van alle instrumenten en hulpmiddelen die de Unie voor haar extern optreden tot haar beschikking heeft, waaronder:

a) de ondersteuning van de door de Commissie ontwikkelde strategie om derde landen te helpen omgaan met de dreiging van het terrorisme, die al ten uitvoer wordt gelegd door programma's zoals CARDS, TACIS, MEDA, enz.;

b) de naleving van die strategie op alle terreinen van het buitenlands beleid van de Unie (zoals onlangs in de onderdelen inzake terrorisme van de actieplannen van het Europees nabuurschapsbeleid) en in alle belangrijke programma's voor ontwikkelingshulp;

c) het vaker gebruikmaken van de snelle civiele en militaire reactiemacht;

d) de oprichting van een Europees Bureau voor hulp aan slachtoffers van het terrorisme als administratieve eenheid binnen de structuur van de Commissie, dat fungeert als referentie- en contactpunt voor Europese burgers wier grondrechten zijn geschonden als gevolg van de terroristische dreiging die boven Europa en de rest van de wereld hangt;

e) de oprichting van een gelijkaardig bureau in het kader van de nieuwe antiterrorismestrategie van de VN, met als doel steun te verlenen aan alle slachtoffers van terrorisme, ongeacht hun herkomst;

f) invoering van een Werelddag voor slachtoffers van terrorisme;

4. adviseert dat de in de Europese Grondwet voorziene mogelijkheden worden gebruikt om nieuwe initiatieven te ontwikkelen zoals:

   a) het onmiddellijk aannemen van rampenbestrijdingsplannen om (met betrekking tot zowel het voorkomen van een dreiging als hulpverlening in geval van een terroristische aanslag) de solidariteitsclausule toe te passen inzake wederzijdse hulp om terroristische dreigingen of aanslagen te voorkomen, overeenkomstig artikel I-43 van de Grondwet;

   b) indien nodig, het gebruik van specifieke politie- en/of militaire operaties onder het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB) als onderdeel van de reactie van de Unie op terrorisme;

   c) de aanpassing van de in Protocol 23 vermelde permanente structurele samenwerking en 'gevechtseenheden' aan nieuwe taken, wat ook betekent dat de tekortkomingen van de C4 ISR-systemen (bevel, controle, communicatie, informatica, inlichtingen, toezicht en verkenning) moeten worden overwonnen;

   d) het opstellen van duidelijke criteria inzake het gebruik van geweld die volledig rekening houden met de aanbevelingen van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties in zijn verslag van 21 maart 2005 en met de belangrijke rol van de VN-Veiligheidsraad in het streven naar, handhaven en herstellen van collectieve veiligheid;

5. adviseert de Raad op institutioneel en budgettair vlak:

   a) een interinstitutionele overeenkomst op te stellen die verder reikt dan een puur op bevoegdheden gerichte visie op terrorisme en die de kloven dicht tussen de verschillende initiatieven van de lidstaten, de Gemeenschap en de Unie door praktische stappen te ondernemen zoals voorgesteld in het proefproject ter bestrijding van terrorisme van radicale groeperingen die beweren de Islam te verdedigen, dat onlangs in het kader van de huidige begrotingsprocedure door het Europees Parlement is goedgekeurd;

   b) nauwere samenwerking te bevorderen op het gebied van uitwisseling van inlichtingen en samenwerking tussen de politie en de douaneautoriteiten van de lidstaten, en met Europol en Eurojust;

   c) te garanderen dat het Europees Parlement nauw betrokken wordt bij het proces van de tenuitvoerlegging van de solidariteitsclausule, neergelegd in artikel III-329 van de Grondwet, zoals in gevallen waarbij genomen beslissingen gevolgen hebben voor het GVDB;

   d) te garanderen dat het Europees Parlement regelmatig over de vooruitgang op dit vlak wordt geïnformeerd en dat het in geval van een grote terroristische aanslag wordt geïnformeerd en geraadpleegd, indien nodig via het speciale comité dat in de

interinstitutionele overeenkomst van 20 november 2002 is voorzien;

e) te overwegen de gezamenlijke kosten voor alle toekomstige antiterrorismeoperaties van het GVDB uit de Gemeenschapsbegroting te bestrijden;

6. hecht het allergrootste belang aan zijn eigen bijdrage tot de strijd tegen terrorisme; dringt er daarom bij de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken op aan een geschikte procedure vast te stellen om aanbevelingen over dit onderwerp te kunnen opstellen voor de Raad en de Commissie; dringt er in dit verband bij de Raad op aan de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken volledig te informeren en te raadplegen over de regelmatige actualisering van het Gemeenschappelijk standpunt van de Raad 2001/931/GBVB van 27 december 2001 betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme (de lijst van terroristische groeperingen en organisaties), rekening houdend met de ontwikkelingen sinds 2001; verwelkomt in dit opzicht de positieve reactie van het Luxemburgse voorzitterschap.

PROCEDURE

Titel	Het EU-actieplan ter bestrijding van terrorisme
Procedurenummer	2004/2214(INI)
Commissie ten principale	LIBE
Medeadviserende commissie Datum bekendmaking	AFET 28.10.2004
Nauwere samenwerking	
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Jaime Mayor Oreja 10.11.2004
Behandeling in de commissie	16.3.2005 19.4.2005
Datum goedkeuring suggesties	20.4.2005
Uitslag eindstemming	voor: 47 tegen: 8 onthoudingen: 4
Bij de eindstemming aanwezige leden	Angelika Beer, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Vural Öger, Cem Özdemir, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Bernd Posselt, Poul Nyrup Rasmussen, Michel Rocard, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Ursula Stenzel, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers	Laima Liucija Andrikienė, Glyn Ford, Jaromír Kohlíček, Alexander Lambsdorff, Pasqualina Napoletano, Aloyzas Sakalas, Pierre Schapira, Inger Segelström
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 178, lid 2)	Margrete Auken, María del Pilar Ayuso González, Salvador Garriga Polledo, Luis de Grandes Pascual, Cristina Gutiérrez-Cortines, Małgorzata Handzlik, Javier Moreno Sánchez